

“Türkiye’nin Sorunları ve Gelecek Perspektifi”*

Prof. Dr. Hurşit Güneş

17.03.2016, Ankara

1992’de terör artmıştı. Erdal İnönü, “Süleyman Demirel terörle mücadele üzerine bir komisyon kurmak istiyor. Bizden de sen katıl” dedi. Kayınpederim, “Terörle mücadele edebilirsiniz ama cin şişeden çıktı. Bundan sonra ancak geciktirebilirsiniz”. Süleyman Demirel, Kürt realitesini tanıdıktan sonra 24 yılda (1992-2016) birşey yapmadık. 1991’de SSCB dağılıncı bu coğrafyada soydaşlarımız olduğunu söyledik. Bunu söyleyince Kürt kökenli vatandaşlarımız etnik kökenlerine daha bağlı oldu. Türklük etnik değil vatandaşlık bağı olarak görülmeliydi. Bastırmaya çalıştık, olmadı. Sol kesim, “Kürtler ayrılmak istemiyor, demokrasi istiyor” diyorlar. Milliyetçi kesim ise Kürt ve PKK’yı ayırıyor. Adil Gür’ün 2013’de açılım öncesinde yaptığı kamuoyu anketi Kürtlerde ayrılmayı isteyenlerin oranını yüzde 16 olarak tespit etti. Oldukça yüksek bir oran. Turgut Özal, bölünmenin çok zor olacağını söylemişti. PKK, isyan hareketidir, ayrılık hareketidir. Bastırılmanın ötesinde bir çözüm gerekiyor. Güvenlik, dış politika ve sosyo-kültürel adımlar atılmalıdır. Türkiye’nin ana sorunu Kürt sorunu değildir.

Türk toplumunda refah talebi çok yüksek. Toplum hızlı bir refah artışı istiyor. DP, AP, Umudumuz Ecevit ile CHP, ANAP ve AK Parti. AK Parti döneminde yolsuzluklar merkezileşti. AK Parti döneminde emniyette, tapuda ve devletin birçok kurumunda rüşvet kalktı.

Günümüz Türkiye’sinde tarım, işsizlik ve servet dağılımı bozulmaktadır. 1990’lı yıllardan beri tarım ithalatı artıyor, köyler boşalıyor. Köy okulları bile boşaldı. Tarımdan kopanlardan işsizlik doğdu. Gelir dağılımında farklılaşma arttı. Ülkenin yüzde 10’nu, toplam servetin yüzde 80’nine sahip. Servet dağılımının adaletsizliğine çözüm bulmalıyız. Servet ve miras toplumunda rekabet şansını sıfırlıyor.

Erdoğan’ın güç doyumsuzluğu nereden kaynaklanıyor? Türkiye’de denge etmenleri rol oynamaz hale geldi. Herkes ortamını bulduğunda gücünü realize etti. Her siyasetçi güç ister. Türkiye’de iktidar sorunu kadar muhalefet sorunu da var.

* Resmi olmayan özet deşifredir. Özet deşifre konuşmacıyı bağlamaz.

Türkiye'deki siyasal yapı gelişmeye izin vermiyor. Başarısız olanı başarılı olanın yerine getiren bir sistem var. Sistem sorunu var. Muhalefet, Erdoğan ile başedemiyor. Başkanlık sistemi olursa ikinci büyük parti ana muhalefet lideri olamayacak. Parlamenter sistemde başarısızlık muhalefeti yenileyemiyor.

Korku olmadan hayatta kalınmaz ama korku cesaretle silinir. 1991'de SSCB'nin dağılması sonrası berrak bir ideolojik ayrışmadan bulanık bir ideolojik yapıya geçildi. Kimlik, sınıfsal konumun önüne geçti. Siyasal ayrışmalar ideolojiden koptu.

Eğitim ve eğitimde fırsat eşitliği tekrar sağlanmalıdır. Türkiye'nin eğitim reformuna ihtiyacı var. CHP, sosyal yardımlardan söz etti ama eğitim reformundan söz etmedi.

CHP'nin sosyal demokrat olma endişesi var. Erdoğan aydınlardan oy alamıyor. AK Parti kadar oyu DP ve AP'de alıyordu. 1957'de CHP yüzde 47 oy aldı. 1961'de CHP ve AP koalisyon yapmıştı. İzmir ve Trakya'da ana parti DP ve AP idi. Cami cemaatinden CHP'ye topyekün oy gelmez. "Bizim Parti" olarak görmezler. Erdoğan'ın cami çıkışı basın toplantıları var (cuma namazı, bayram namazı vb). Sabahtan gündemi belirliyor. CHP bunu yarışarak aşamaz. Kalıcı hasar alırsınız. CHP'de siyaset yapanlar toplumu iyi tanımıyor. Din, merdiven altı tarikatlardan darbe yiyor. İslamiyet hukuki zeminde şekillenmeli. Cemevleri dergahtır. Ama tekke ve zaviyeler kapalı olunca dergah denilemiyor. Osmanlı Devleti kontrol sistemi kurmuştu.

CHP'ye 1974'de girdim. Kemal Kılıçdaroğlu emeklilik yıllarında CHP'li oldu. CHP, tarikat ve cemaatleri STK olarak görmeli. Mücadele içine girmemeli ya da yakında durmamalı. Özel bir iletişim çabası da olmamalı. Devlet içinde paralel bir yapı kurmalarına da müsaade etmemeli. Bürokraside olsunlar ama hiyerarşik şekilde bürokraside yer almamalı. Bir insan mütedeyyin diye CHP'de aday yapılamaz veya önu kesilemez.

Serbest Fırka, DP, AP, Anavatan, sosyolojik olarak aynıdır. Tek Parti dönemine isyan sürüyor. Türkiye'nin yeni sağ partisi Ak Parti'dir. Bundan rahatsız olan CHP'dir. İnsanlar mutludur, muhtarlar mutludur, muhtarlara maaş bağlanmıştır. CHP içinde prim yapan ise muhalefetin öfkesinin kusulmasıdır. Tekme, küfür, şiddet. Bunlar yenilmişlik duygusunun dışı vurumudur. Toplum sorunlarını biliyor. Ama

CHP çözüm üretmiyor. Muharrem İnce'nin de iç ve dış politikada neyi savunduğu belli değil. Mustafa Sarıgül, Faruk Loğoğlu'nu yanına almıştı. Kadro zayıf ve kadro arayışı da yok. Türkiye'de muhalefet milletvekilleri soru önergesi yazar, basın toplantısı düzenler ve çay-kahve içer.